

marks Præstegaarde ere, og jeg tror, at vi maa tage noget Hensyn til, at Forpligtelsen i denne Henseende vil gaa i Arv gennem mange Slægtled. Jeg skal derfor ikke unblade at være med til at tage humane Hensyn i denne Retning; men den Opstilling, som man her har fremfat, er efter min Mening aldeles urigtig. Man siger, at Præsten skal holde to Heste, men at han ikke kan tjene Noget ved dem. Jeg siger, hvorfor ikke? Han holder en fortrinlig Karl; han faar den øvrige Præstegaardsjord udfyldt blandt Husmændene; der er en eller anden af dem, der trænger haardt til at faae Hjælp af Præstens Heste, og som derfor gjerne vil betale derfor, og hvad er da naturligere, end at han lader sin Karl affordere med disse Husmænd om, at Hestene kunne arbejde for dem? Skulde det være vanærende? Ikke i fjerneste Maade. Vi have set i gamle Dage geistlige Mænd, som have været Fiskere og Haandværkere. Alt dette kjende vi jo meget godt, og det er slet ikke fornærmeligt, at Præsten lader sin Karl arbejde for Andre paa en passende Maade. Var han istand til at gjøre det gratis, saa var det jo ganske vist meget yndigt, men det taler jeg ikke om, thi det behøves jo ikke. (Ufrydelse). Man kan ikke selv gaa i Arbejde, siges der. Ogsaa der vil jeg sammenligne Præsten og Skolelæreren og spørge? Kan Skolelæreren da selv gaa i Arbejde? Jeg tror, at Præsten ofte kan faae langt mere Lid til at dyrke sin Have end Skolelæreren til at dyrke sin Mark. Jeg indrømmer, at jeg ofte blandt Lærere, som have en lille Lod, har hørt Klage over, at Nettofortjenesten var sunken paa Grund af, at Driftsomkostningerne vare blevne forøgede; men jeg har endnu aldrig hørt, at Nogen har forklaret os, at det næsten var en Byrde at have Jord. Jeg tror, at naar man vil bevise for Meget, kommer man let til at bevise det Modsatte af, hvad man vil bevise. Det ærede Medlem fra Hjerteminde (N. Andersen) forekom mig ikke at være nogen heldig Profurator for Præsterne. Han mente, at vi skulde tage særligt Hensyn til deres Lønning paa Grund af den Beføstning, som deres Uddannelse havde ført med sig. Dette lader jeg nu staa, thi der kan jo være Noget i, at man maa tage Hensyn dertil, da man ellers ikke vil faae Folk til at gaa den Vej; men dernæst sagde det ærede Medlem, at deres Indflydelse og Anseelse i Menigheden egentlig afgang deraf, at de vare universitetsdannede. Jeg tror, at dette er at nedfatte Præsternes egentlige Gjerning, og det forekommer mig ogsaa, at det er at nedfatte den Ærbødighed for Religionen og dens Tjenere, som endnu findes hos vort Lands Almue. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa disse to Ting; men jeg skal dog sige, at jeg tror, at det er noget af det Uheldigste, som kan siges til Forsvar for Præsternes Nødvendighed, thi vi have jo ikke Præsteinstitutionen hertilands, for at gjøre det mere eller min-

dre raat i Selskaberne. Efter min Mening have vi Præsterne af ganske andre Grunde, og jeg kan heller ikke erkjende det for at være noget uafviseligt Sikker, at Universitetsdannelsen sikker os imod Raahed. Jeg skal ikke gaa ind paa det ærede Medlems Udtalelser om Folkekirken efter, hvad den høitærede Formand har sagt. Det ligger jo aabenbart saa lidt for her, at Forslaget tværtimod gaar ud paa at opfylde en Grundlovsbestemmelse, og ikke ud paa at borttage eller udstemme en Grundlovsbestemmelse, men gaar ud paa under en anden Form at opfylde en Grundlovsbestemmelse: Staten understøtter Folkekirken; men den Rædsel, som det ærede Medlem havde for at se dette Forhold ordnet saaledes, at Grundlovens Understøttelse til de kirkelige Forhold blev given under en friere Form, der navnlig blev de Fattige til Del, idet Menighederne selv valgte deres Præster og sørgede for deres Sjælesorgere à la Amerika, fatter jeg ikke ganske. Jeg tror, at fra Religionens Standpunkt var dette heldigere end den Uniformitet, som man nu har tilskraabt for de kirkelige Forhold her. Naar vi holde paa Folkekirken, bliver der noget Sandt i, at vi skulle søge, at Understøttelsen navnlig kommer de Uformuende til Gode, saa at de lettere faae Udgang til Sjælesorg. Jeg er ikke overbevist om, at det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (S. Holm) i den Henseende har Ret i sin Indsigelse mod det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds, naar han henviste til Herren og hans Apostle; thi der er da i alt Fald den store Forskjel, at der i hine Riber ikke var theologiske Kandidater. Hvad hine kunde gjøre, og hvad de theologiske Kandidater kunne gjøre med Hensyn til de Fattige i religiøs Henseende, er en meget forskjellig Ting. Naar vi nu se paa de nuværende Forhold og spørge: Er der nogen dansk theologisk Kandidat, som drager ud til Hedningerne, da er der ikke en eneste, det jeg veed (Indsigelse). Jeg kjender ikke en eneste theologisk Kandidat, der er dragen ud for at omvende Hedninger i Indien. (Kl. Berntsen: Jo, een fra Fyn). Er der een? Jeg føler mig aldeles knust. Der er en eneste af alle de mange Hundrede eller Tusinde theologiske Kandidater, der virkelig er ude blandt Hedningerne. Jeg gratulerer vore Theologer til dette Fremskridt fra, hvad der tidligere har været. Men der er da ogsaa Mangel paa Mænd, som ville gaa til Grønland, Kirkeministeren klager jo derover i sit Finantsbudget. Fra Amerika raaber man til os, der har mærkelig nok vor kirkelige Styrelse været saa naadig at tillade Ordination af Ikke-Theologer, hvad den ikke tør gjøre hertilands. (Indsigelse.) Der har jo dannet sig en Komite med en Biskop i Spidsen for Forsyning af skandinaviske Præster ogsaa her fra Landet, hvis Ordination selvfølgelig er tilladt, forudsat, at de gaa over Atlanterhavet, — saa tager man det ikke saa nøie —, men